

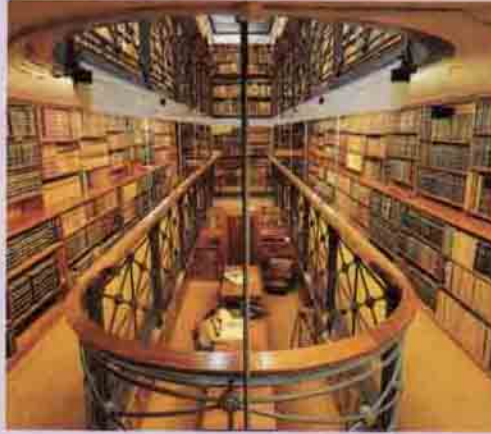
Doğa'nın Adresi

Doğanın da bir adresi var! Cromwell caddesi Güney Kensington-LONDRA. 1880 yılında açılan Londra Doğa Tarihi Müzesi'nde hayvan ve bitki türleriyle bu türlerin yan ürünlerine ait, bilimsel gezilerde toplanmış, satın alınmış, kazılarda bulunmuş ya da bağışlanmış 65 milyondan fazla örnek var. Başka bir deyişle doğa burada oturuyor.

Bu maliyeti oldukça yüksek olan adres için doğa da oldukça büyük bir bedel ödedi. Müzede sergilenen örneklerin hemen hepsi cansız. Bu açıdan bakıldığında hiç bir örnek doğal ortamında değil. Müze, fosillerin yanı sıra canlı ve cansız örneklerin biraraya gelmesiyle oluşturulmuş. Ancak, canlı örneklerin sayısı son derece az. Doğanın evi, ölü hayvanlar bitkiler ve taşlardan oluşan bir mezarı andırıyor. Milyonlarca örneğin saklandığı müze, bir yandan meraklı ziyaretçilerin akınına uğrarken, bir yandan da doğa tarihi araştırmacılarına çalışma olanakları sunuyor. Böylesine büyük ve karmaşık bir organizasyonun kontrol altında tutulabilmesi için, müzede 840 görevli çalıştırılıyor.

Londra Doğa Tarihi Müzesi'ni ziyaret edenler, özellikle de çocuklar, fantazilerle dolu bitkiler ve hayvanlar alemine güzel bir yolculuk yapıyorlar. Yolculukları sırasında, biyolojinin daha önce farkında olmadıkları birçok gizemli yönünü keşfediyorlar. Tabii bir de *Diplodocus carnegii*'yi.

Diplodocus carnegii'ye ait olağanüstü büyüklükteki iskelet, Londra Doğa Tarihi Müzesininin giriş salonundan geçen herkesin dikkatini çekiyor. Parçalarının teker teker birleştirilmesiyle tamamlanabilen, ve yüksekliği 4 m, uzunluğu 20 m olan ve her parçası oynayabilen bu muhteşem iskelet, özellikle küçük yaştaki

ziyaretçileri etkisi altında bırakıp, önce *Diplodocus carnegii*'nin daha sonra da müzede diğer örneklerin maketlerini toplayarak koleksiyon yapmaya heveslendiriyor.

Küçük yaştaki amatör koleksiyonculardan çok azı, maketlerin yanı sıra doğadan toplanabilecek örneklerle de koleksiyon yapılabileceğini akıllarına getiriyor. Bu durum belki de bitki ve hayvanlarla ilgili derslerin okulda hayat boyu tekrarlanması zorunluluğundan kaynaklanıyor. Ama en azından çocuklar ellerindeki bir memeli mi yoksa omurgalı mı olduğunu ayırt edebilecek bilgiyi kazanıyorlar.

Müzenin amacı ve çalışma alanı, koleksiyonları sergilemek ve doğa araştırmacılarına olanak sağlamakla sınırlı kalmıyor. Müze çalışanları, depolarda bulunan ve sayıları giderek artan örnekler üzerindeki incelemelerine devam ediyorlar. Bilim adamları ve amatör doğa araştırmacılarının yıllar önce dünyanın dört bir yanına yaptıkları bilimsel gezilerde elde ettikleri buluntuları Londra Doğa Tarihi Müzesi'nde sergilemeye başlamalarından sonra, doğa araştırmaları da eski kalıplardan uzaklaşıp yeni bir bo-

yut kazandı. Araştırmacılar, elde ettikleri buluntular üzerinde yaptıkları incelemelerin sonuçlarına göre, doğadaki canlıları sınıflandırmaya başladılar. Sınıflamada alem, sınıf, takım, aile, cins ve tür sistemini benimsediler.

Müze, koleksiyonlarının yanında zengin bir arşive de sahip. Raflar listeler ve kataloglarla dolu. Milyonlarca farklı bitki ve hayvan örneği, sınıflandırma üzerine çalışan araştırmacıların verdiği isimlerle bu liste ve kataloglarda yaşıyor.

Sınıflandırma üzerinde çalışan araştırmacıların herbir örneğe verdiği isim, Latince kökenli iki kelimeden oluşuyor. Latince ölü bir dil olduğundan, hem zaman içinde ismin kullanımında meydana gelebilecek farklılaşma engellenebiliyor, hem de milliyeti ve konuştuğu dil ne olursa olsun, Dünya'nın bütün araştırmacıları hangi türün söz konusu edildiğini anlayabiliyorlar. İkili ismin ilk kelimesi canlının cinsini ikinci kelimesi de-türünü tanımlıyor. Ancak isim koymak yeterli olmuyor. Yeni konan bütün isimler Uluslararası Botanik ve Zooloji Terimleri Komisyonu'na bildiriliyor ve ancak bu kurumun onayından sonra bilimsel literatüre eklenebiliyor. Bu yöntemle ismi kabul edilen örnekler sergilenmeye hazır hale geliyor ve doğa tarihi koleksiyonuna katılıyor.

Örneğin, böcek bölümü yöneticisinin verdiği rakamlara göre, isimlendirilmesi tamamlanmış 12 milyon örnek çekmecelerde ve dolaplarda depolanmış durumda. Bunun dışında bir o kadar da tanımlanmamış örnek var. Bu örnekler tanımlanmayı ve müzenin sergi salonlarında kendilerine yer bulmayı bekliyorlar. Müzenin böcek koleksiyonuna her yıl 300-400 bin kadar yeni böcek ekleniyor.

"Die Tafelberg Der Nami", G.F.O. Anlık 1987
Çeviri Urungu Akgül

